

А. О. Степанюк

*студ. III курсу економіко-правового факультету ОНУ імені І.І. Мечникова
спеціальність «Право»*

науковий керівник: д.ю.н., проф. О. В. Гаран

НОТАТКИ ЩОДО НОВАЦІЙ У ОПОДАТКУВАННІ ФОПІВ- «СПРОЩЕНЦІВ» В ІТ-СФЕРІ

Ми живемо в епоху, коли інформаційні технології (далі – ІТ) розвиваються з неймовірною швидкістю. Враховуючи це, держава знаходить нові способи для стимулювання розвитку ІТ в майбутньому та їх впровадження в усі сфери суспільного життя, в тому числі, у сферу адміністрування податків.

Особливе місце серед ФОПів-«спрощених» займають учасники ІТ сфери. Більшість цих суб'єктів, зареєстровані як фізичні особи-підприємці (далі – ФОП), користуються спрощеною системою оподаткування, обліку та звітності яка є «особливим механізмом справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, встановлених пунктом 297.1 статті 297 Податкового кодексу України (далі – ПК України), на сплату єдиного податку і порядку та на умовах, визначених главою 1 розділу 14 ПК України, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності» [1, ст. 297].

Зараз представники державної влади почали опікуватись саме цією сферою. Наприклад, тільки за 2019 рік було вже дві пропозиції щодо внесення змін для оподаткування так званих ІТ-«спрощених».

Так, 26.02.2019 до Верховної Ради України було подано законопроект № 10094 «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо розвитку креативних індустрій в Україні)». Ініціатори цього законопроекту пропонували виокремити ІТ-ФОПів в п'яту групу «спрощенців» – «фізичні особи – підприємці, які провадять діяльність виключно у сфері інформаційних технологій» [2, ст. 1] і підвищити податок для них. Передбачалось «поступове щорічне зростання для підприємців у сфері ІТ на 1% ставки єдиного податку, в результаті чого ця ставка через 5 років має становити 10%» [3]. «Відсоткова ставка єдиного податку для платників п'ятої групи встановлюється у розмірі 5 відсотків доходу з 01.01.2020, 6 відсотків доходу з 01.01.2021, 7 відсотків доходу з 01.01.2022, 8 відсотків доходу з 01.01.2023, 9 відсотків доходу з 01.01.2024 та 10 відсотків доходу з 01.01.2025» [2, ст. 5] – йшлося в законопроекті. Наслідком дії таких новацій очікувалось збільшення робочих місць, підвищення рівня конкурентності і забезпечення розвитку ІТ-індустрії, але по суті із всіх прогнозованих наслідків здійснився би лише один – збільшення надходження до державного бюджету України та Пенсійного фонду.

Однак, 29.08.2019 минулий законопроект було відкликано, а вже 04.09.2019 новий уряд запропонував більш дієві зміни.

Враховуючи недостатність професіоналів в ІТ-галузі, уряд буде ініціювати створення Фонду ІТ Creative – Фонд розвитку людського капіталу.

Гроші з цього Фонду підуть на фінансування трьох напрямків: створення нових кампусів та курсів для ІТ-спеціалістів, фінансування стипендій студентів українських ВНЗ та на гранти для молодих вчених» [4]. Передбачається введення спеціального збору за рахунок якого даний Фонд буде фінансуватись. Розмір збору має з 1% в 2020 році зрости до 5% в 2024 році. Уряд очікує, що «Фонд запрацює у 2020 році, а його наповнення складатиме 0,5 млрд грн. і буде надалі зростати» [4].

Дуже важливим аспектом є те, що до створення цього Фонду буде залучено безпосередньо представників ІТ-індустрії, які в подальшому будуть займатися й його керуванням. Уряд вже розробив проект закону, що стосується даного питання, та в найближчий час має подати його на розгляд Верховної Ради України.

Наразі передбачається, що у ІТ-«спрощенців» буде така «схема оподаткування: 5% єдиного податку; 1,5% військового збору; єдиний мінімальний внесок з двох зарплат; збір на розвиток людського капіталу, який буде рости з 2020 до 2024 року, з 1% до 5% на процентний пункт щороку» [5].

Також варто зазначити, що важливим є аспект переходу на таку систему, а саме те, що це буде здійснено добровільно згідно з волевиявленням такого суб'єкта оподаткування.

Така «нова опція дозволить забезпечити ІТ стабільну прогнозовану роботу компаній, можливість довгострокового планування, унеможливить спекуляції навколо теми прихованих трудових відносин» [5]. Завдяки введенню Фонду людського капіталу буде вирішено проблему браку кадрів, що в даній сфері є однією з актуальніших саме в даний період часу.

Отже, враховую усе вище зазначене із запропонованих варіантів внесення змін до оподаткування ФОПів-«спрощенців» в ІТ-сфері більш доцільним та ефективним є дотримання ініціативи щодо введення збору на розвиток людського капіталу та створення Фонду людського капіталу.

Список використаної літератури

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. Дата оновлення: 01.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо розвитку креативних індустрій в Україні) : Законопроект від 26.02.2019 № 10094. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65564.
3. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо розвитку креативних індустрій в Україні) : Законопроект від 26.02.2019. № 10094. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65564.
4. Гончарук О. Уряд ініціює Фонд ІТ Creative, який буде виховувати нових ІТ-спеціалістів. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/uryad-iniciyuye-fond-it-creative-yakij-bude-vihovuvati-novih-it-specialistiv-oleksij-goncharuk>.
5. Нові податки для ІТ: скільки платитимуть ФОП у окремій податковій групі. URL: <https://ua.news.ua/novye-nalogi-dlya-it-skolko-budut-platit-fop-v-otdelnoj-nalogovoj-gruppe/>.